

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	11
--------------------	----

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Κωνσταντίνος Καραδημητρίου

Παιχνίδι και παιχνίδια-αντικείμενα: Εννοιολόγηση και παιδαγωγικές διαστάσεις	17
1. Ο προσδιορισμός των εννοιών <i>παιχνίδι</i> και <i>παιχνίδι-αντικείμενο</i>	17
2. Θεωρίες για το παιχνίδι	22
2.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	22
2.2 Κλασικές θεωρίες παιχνιδιού	24
2.3 Σύγχρονες θεωρίες παιχνιδιού	25
2.3.1 Η ψυχαναλυτική προσέγγιση	25
2.3.2 Προσεγγίσεις που εστιάζουν στη γνωστική ανάπτυξη και την ανάπτυξη ικανοτήτων	27
2.3.3 Θεωρίες ρύθμισης της διέγερσης του οργανισμού	31
2.3.4 Η θεωρία της μετα-επικοινωνίας	32
2.4 Κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση	33
2.5 Συμπεράσματα	36
3. Τυπολογίες για τα είδη του παιχνιδιού	37
4. Οι αντιλήψεις για το παιχνίδι και για το παιχνίδι-αντικείμενο στον δυτικό κόσμο· μια σύντομη ιστορική επισκόπηση	43
5. Διαστάσεις που σχετίζονται με σχεδιαστικά χαρακτηριστικά των παιχνιδιών-αντικειμένων και η επίδρασή τους στην παιγνιώδη συμπεριφορά των παιδιών	49
6. Παιχνίδι, ανάπτυξη και αγωγή	57
7. Παιχνίδια-αντικείμενα, ανάπτυξη και αγωγή	63

8. Το παιδαγωγικό υλικό στην προσέγγιση του Friedrich Fröbel και της Maria Montessori	66
Βιβλιογραφία	69

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Χαρίλαος Ζάραγκας

Το παιχνίδι με παιχνίδι-αντικείμενο στα αναγνωστικά κείμενα του δημοτικού σχολείου	81
Περίληψη	81
Εισαγωγή	82
1. Σκοπός, υποθέσεις και διαδικασία της έρευνας	84
2. Θεωρητικό υπόβαθρο της έρευνας	86
2.1 Η κατανόηση του κειμένου με βάση τη θεωρία του δομητισμού	86
2.2 Η εικόνα στα αναγνωστικά βιβλία	89
2.3 Κοινωνική σημειωτική θεωρία	89
3. Έρευνα	90
3.1 Δείγμα της έρευνας	90
3.2 Αποτελέσματα	91
3.3 Έλεγχος των υποθέσεων	108
3.4 Συμπεράσματα - συζήτηση	109
Βιβλιογραφία	110
Παράρτημα	112

Χαρίλαος Ζάραγκας

Το παιχνίδι-αντικείμενο της σφαίρας και η συμβολή του στην κινητική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, μέσω της διδακτικής αξιοποίησής του στην ελεύθερη και οργανωμένη παιγνιώδη φυσική δραστηριότητα	120
Περίληψη	120
Εισαγωγή	121
1. Σκοπός και υποθέσεις της έρευνας	126
2. Εννοιολογικοί ορισμοί	127
3. Θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας και θεωρίες σχετικές με το υπό διερεύνηση θέμα	130
3.1 Το άθυρμα και οι φάσεις ανάπτυξης του παιχνιδιού	131
3.2 Θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης	133

3.3 Θεωρία της δραστηριότητας	133
3.4 Μεταβατικά αντικείμενα και φαινόμενα	135
3.5 Το παιχνίδι-αντικείμενο συμβάλλει στην ανάπτυξη της αισθητηριακής λειτουργίας	139
3.6 Το παιχνίδι-αντικείμενο συμβάλλει στην ανάπτυξη της αντίληψης	141
3.7 Παιχνίδι-αντικείμενο και δημιουργικότητα/δημιουργική έκφραση	144
3.8 Θεωρίες κοινωνικής προσαρμογής	147
3.9 Ο φαύλος κύκλος και η αυτοεκπληρούμενη προφητεία . . .	148
4. Έρευνα	151
4.1 Διαδικασία της έρευνας	151
4.2 Περιγραφή παιχνιδιών με παιχνίδι-αντικείμενο σφαιρικού σχήματος	153
4.2.1 Το παιχνίδι γνωριμίας	153
4.2.2 Άλλα παιχνίδια στο νηπιαγωγείο	153
4.2.3 Το παιχνίδι με τους βόλους / μπίλιες	153
4.2.4 Αθλητικά παιχνίδια (παιχνίδια με κανόνες)	155
4.2.5 «Το αβγό του δράκου»	156
4.2.6 Παιχνίδι-αντικείμενο και εκπαιδευτικός	158
5. Αποτελέσματα της έρευνας	159
5.1 Η επίδραση του παιχνιδιού-αντικειμένου στη σκέψη και στις ενέργειες των παιδιών κατά τη διάρκεια της περιπετειώδους δραστηριότητας	159
5.2 Η επίδραση του παιχνιδιού-αντικειμένου στην παραγωγή ιδεών και την επίλυση κινητικών προβληματισμών	163
5.3 Η επίδραση του παιχνιδιού-αντικειμένου στην κινητική μάθηση	164
5.4 Η επίδραση του παιχνιδιού-αντικειμένου στον κινητικό έλεγχο	168
5.5 Η επίδραση του παιχνιδιού-αντικειμένου στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού σχετικά με την ανάληψη ρόλου . . .	175
5.6 Η επίδραση του παιχνιδιού-αντικειμένου στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού σχετικά με τα όρια, τους κανόνες, την πειθαρχία, την έκθεση στο κοινό και το «σχετίζεσθαι» . . .	185
5.7 Η επίδραση του παιχνιδιού-αντικειμένου στην αυτοεκτίμηση . . .	187
5.8 Συμπεράσματα	191
Βιβλιογραφία	193

Μυρσίνη Λαντζουράκη

Το θεατρικό παιχνίδι και ο αυτοσχεδιασμός: Ορισμοί, κατευθύνσεις και ο ρόλος των αντικειμένων στη θεατρική δράση	200
Περίληψη	200
1. Θεωρητική προσέγγιση	201
1.1 Εξυμνώντας τη φαντασία: με εκτίμηση για το παιδί που παίζει	201
1.2 Το θεατρικό παιχνίδι: ο προσδιορισμός της έννοιας και η πολύπλευρη αξία του για τα παιδιά	207
1.3 Ο ρόλος του εμφυχωτή στο θεατρικό παιχνίδι	224
1.4 Δημιουργικά μέσα του θεατρικού παιχνιδιού	226
1.5 Βίωμα και αναπαράσταση: ο θεατρικός αυτοσχεδιασμός	228
1.6 Είδη θεατρικού αυτοσχεδιασμού	230
1.7 Ο χώρος και ο χρόνος στον αυτοσχεδιασμό	238
1.8 Τα εκφραστικά μέσα στον αυτοσχεδιασμό	241
1.9 Τα αντικείμενα και η λειτουργία τους στον αυτοσχεδιασμό	244

Μυρσίνη Λαντζουράκη

«Δέκα συν... αντικείμενα για δράση»: Μια εφαρμογή κατευθυνόμενου αυτοσχεδιασμού με αντικείμενα	249
1. Το πλαίσιο και οι συμμετέχοντες	249
2. Ο χώρος της δράσης και τα αντικείμενα	251
3. Η διαδικασία	254
4. Η προετοιμασία	255
5. Οι αυτοσχεδιασμοί	256
6. Τα αντικείμενα και η χρήση τους στους αυτοσχεδιασμούς	260
7. Αναστοχαστικά ερωτήματα	265
8. Παρατηρήσεις και διαπιστώσεις	272
9. Ολοκληρώνοντας...	275
Βιβλιογραφία	275
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ	281